

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย*

The People's Participation on the Development Plan Making of Bandue Municipality, Muang Nong khai, Nongkhai province

สุนติลักษณ์ ยกเทพ และ ยุพาพร ยุภาศ

Sunetiluk Yoktep and Yupaporn Yupas

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Faculty of Political Science and Public Administration

Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ ที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test และ F-test (One-Way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมี

*ปรับปรุงต้นฉบับจากการนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ขอนแก่น 31 มีนาคม 2560

ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความต้องการของชุมชนทุกครั้ง ควรให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความ โปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล เทศบาลควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็น กรรมการในการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา/ความ ต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลควรได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่ม แม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลควรให้เงินค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนา

Abstract

This research aims to study and to compare the people's participation on the development plan making of Bandue Municipality, Muang Nong khai, Nongkhai province classified by gender, age, education, occupation and income, including the suggestion about participation on the plan making. The sample was 364 persons living in the area of Bandue municipality. The instrument was the five rating scale questionnaire with .95 of reliability. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypotheses were tested by t- test and F-test (One-Way ANOVA) to determine the statistical significance level. .05.

The research result was found as follows:

1. The people's participation on the development plan making of Bandue Municipality, Muang Nong khai, Nongkhai province as overall was moderate Participation in the two aspects of the involvement of the beneficiaries. And participation in the action. Engage in moderate two aspects: participation in decision making and participation in monitoring and evaluation.

2. The people's participation on the development plan making of Bandue Municipality, Muang Nong khai, Nongkhai province classified by gender, age, education, occupation and income as well as the overall participation is no different. The static level. The public has .05 different studies by different parties involved. The statistical level of .05.

3. The useful suggestion were found that; there should be have the opportunity to attend community meetings to meet the needs of the community at all times, should be involved in monitoring the transparency of the operation, the people should be appointed as members to monitor and evaluate the performance of the development plan, there should be participate in the presentation of community problems / needs to support the development plan, the project should be related to the career path of the housewife group, the reward / reward should be given to people who have joined the program with the municipality, there should be involved in solving community problems in development planning, and should be involved in the construction projects that have taken place.

Keywords: People's Participation; the Development Plan Making

บทนำ

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง โครงการ กิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดความสำเร็จ ตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะ เป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ และ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 162 ให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่น ของตนเอง คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดระบบการคมนาคมขนส่ง การจัดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การส่งเสริมอาชีพและพาณิชยกรรม การจัดการวิจัยส่งเสริมกีฬาและการท่องเที่ยว การสังคมสงเคราะห์ การจัดการที่อยู่อาศัยและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การรักษา ศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดระบบ สาธารณสุข การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (Department of local government, 2006)

จะเห็นได้ว่าเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่เทศบาลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุดจำเป็นต้องทำอย่างยั้งที่เทศบาลต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต้องทราบก่อนว่าเทศบาลได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลมากน้อยเพียงใดและประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในระดับใด

การเข้ามามีบทบาทมีในกิจกรรมทางการบริหารระดับท้องถิ่นของประชาชนในปัจจุบัน ก็เพื่อให้การบริหารงานของแต่ละท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองได้ดีกว่าบุคคลอื่น ซึ่งมีใช่เป็นคนในท้องถิ่นนั้นๆ การยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงเท่ากับเป็นการยอมรับว่าความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน และผู้ที่จะสามารถรู้ถึงความต้องการและความสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการนั้นก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นนั่นเองและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 287 ระบุว่าประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ในสาระสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้ง

ข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อน กระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควร หรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนกระทำการนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชน ในเรื่องการจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีบทบาทในการทำหน้าที่ในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Muangchai, 2009)

บทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคายในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ผ่านมาพบว่ามีค่อนข้างน้อยมากเหตุผลสำคัญคือความคิดและความรู้สึกของประชาชนเองว่ามีบทบาทหน้าที่ที่บัญญัติไว้เป็นข้อกฎหมายที่เขาต้องกระทำ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอื่นๆ ควรที่จะเข้าไปกระตุ้นและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการให้ความรู้การประชุมการอบรมสัมมนาการจัดทำประชาคมหมู่บ้านการไปส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนจัดตั้งกลุ่มสมาคมองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตลอดทั้งการดึงประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการร่วมเป็นกรรมการต่างๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นตามวิถีทางของประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง จนบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งหมายถึงความเจริญของท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 4,024 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหนองคาย, 2559) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเป็นประเภทสอบถามรายการ (Check list) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ประชาชนได้เสนอแนะ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์สำเร็จรูปในการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่า T-test, F-test การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปใช้ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตือ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตือ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มี เพศต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีรายได้ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

7. ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความต้องการของชุมชนทุกครั้ง ควรให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความ โปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล เทศบาลควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็น กรรมการในการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา/ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา เทศบาลควรได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลควรให้เงินค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเทศบาลตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยบัญญัติหน้าที่ที่เทศบาลตำบลจะต้องทำคือ 1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน 2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ 3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ 5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง 6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม 7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และ 8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง โครงการกิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของภณิศ พระพิณิจ (Phaphinit, 2007) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลนามะเฟือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ คือประชาชนส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลปัญหาต่างๆ ของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลไม่ได้แบ่งแยกเพศ ให้ทุกเพศมีสิทธิ์มีเสียงเท่าเทียมกัน งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ คำภิลาณนธ์ (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนใน การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน) และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ กรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลไม่ได้แบ่งแยกช่วงอายุ ให้ทุกคนมีสิทธิ์ มีเสียงเท่าเทียมกัน ไม่ได้เลือกปฏิบัติ งานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ คำภิลาณนธ์ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนใน การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมี ส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ใน 4

ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน) และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ กรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความรู้ในด้านการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ประชาชนมีการศึกษาต่างกัน ต่างมีความคิดเห็นต่างกันจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลต่างกัน ไม่ส่อ

สมมติฐานที่ 5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลไม่ได้แบ่งแยกช่วงอายุ ให้ทุกคนมีสิทธิ์ มีเสียงเท่าเทียมกัน ไม่ได้เลือกปฏิบัติ

สมมติฐานที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลไม่ได้แบ่งหรือกำหนดการมีรายได้ของประชาชน ทุกคนมีสิทธิ์ มีเสียงเท่าเทียมกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับฐิตา จิตรตั้งตรง (Jittrongthrong, 2007) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) เทศบาลเมืองจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2549 - 2551) เทศบาลเมืองจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการ ชุมชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) เทศบาลเมืองจันทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและตำแหน่ง/บทบาทผู้นำในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นกรรมการชุมชน จำนวน 165 คน จากกรรมการชุมชนทั้งหมด 174 คน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการชุมชน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) เทศบาลเมืองจันทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ควรให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา และควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ควรให้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล และ ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ เทศบาลควรจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่ม แม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น และ เทศบาลควรจ่ายค่าตอบแทน มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล คือ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ ตรวจสอบความ โปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาล และเทศบาลควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล

References

- Department of local government. (2006). *Laws relating to the administration of local public administration units*. Bangkok: local printing.
- Phaphinit, K. (2007). *The people participation in development of municipality : a case study of Tambon Namafaung Municipality Maung District, Nong Bua Lam Phu Province*. Independent Study Khon Kaen University.
- Jittrongthrong, T. (2007). *The board of community's participation in development planning 3 years of Chanthaburi Municipality*. Independent Study Khon Kaen University.
- Muangchai, W. (2009). *Factors Affecting Community Residents' Participation in Their Local Development in Fang District, Chiangmai Province*. M.A. thesis Rajabhat Chaingrai University.